

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА О ПРАВНОЈ И СУДСКОЈ САРАДЊИ У ГРАЂАНСКИМ И ТРГОВИНСКИМ СТВАРИМА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И УЈЕДИЊЕНИХ АРАПСКИХ ЕМИРАТА

Члан 1.

Потврђује се Уговор о правној и судској сарадњи у грађанским и трговинским стварима између Републике Србије и Уједињених Арапских Емирата, потписан у Абу Дабију, 11. септембра 2022. године, у оригиналу на српском, арапском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у оригиналу на српском језику гласи:

УГОВОР
О
ПРАВНОЈ И СУДСКОЈ САРАДЊИ У ГРАЂАНСКИМ
И ТРГОВИНСКИМ СТВАРИМА
ИЗМЕЂУ
РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И
УЈЕДИЊЕНИХ АРАПСКИХ ЕМИРАТА

Република Србија I Уједињени Арапски Емирати (у даљем тексту: „Стране”),

са жељом за јачањем пријатељских веза између две државе и унапређењем плодне сарадње у судској и правној области,

препознајући потребу за омогућавање најширих мера узајамне правне помоћи у грађанским и трговинским стварима,

сагласили су се о следећем:

Члан 1.

Подручје примене

1. Стране ће пружати једна другој на основу овог уговора најширу могућу помоћ у грађанским и трговинским стварима, у складу са својим националним законима.

2. Помоћ по одредбама овог уговора примењиваће се на:

- 1) достављање позива и других судских писмена;
- 2) извођење доказа путем замолница или (судских) наредби;
- 3) извршење одлука, поравнања и арбитражних одлука.

3. Овај уговор неће бити на штету права и обавеза Страна који произилазе из других уговора или споразума.

Члан 2.

Размена података

Стране могу да размењују обавештења о својим прописима који су на снази и судску праксу у њиховим државама који се односе на примену овог уговора.

Члан 3.

Централни органи

1. Централни органи су:

- 1) за Републику Србију - Министарство правде,
- 2) за Уједињене Арапске Емирате - Министарство правде.

2. У случају да нека од Страна промени свој централни орган, она ће у писаној форми обавестити другу Страну о тој промени, дипломатском путем.

Члан 4.

Језик и овера докумената

1. Све замолнице и пропратна документа ће бити достављене са преводом на званични језик замољене стране или на енглески језик.

2. Осим ако није наведено другачије, сва документа у вези са правном помоћи носиће званичан потпис и печат надлежног органа.

Члан 5.

Достављање позива и судских докумената

1. Достављање позива и других судских докумената ће се извршавати у складу са поступком који је предвиђен прописима замољене стране, или на неки посебан начин по жељи стране молиље, осим ако тај начин није у супротности са законом замољене Стране.

2. Сматраће се да позиви и други судски документи достављени у складу са овим уговором имају исто дејство као да су достављена на територији стране молиље.

3. Одредба члана 3. став 1. овог уговора неће искључити право Страна да изврше достављање, преко својих дипломатских или конзуларних представника, позива и других судских докумената својим држављанима који живе на територији друге Стране, без примене принуде. У таквим случајевима, достављање неће укључивати одговорност државе акредитације.

Члан 6.

Замолница за уручење позива и других судских докумената ће садржати појединости који се односе на име и звање, место пребивалишта или седишта примаоца и списак докумената који се достављају том лицу. Када се тражи неки посебан начин достављања, то, такође, треба навести у замолници.

Члан 7.

1. Надлежни орган у замољеној страни ће доставити наведене документе и писмена примаоцу у складу са законима и прописима који уређују ту материју. Никакве таксе и трошкови неће бити наплаћени за извршење достављања.

2. Достављање може да се изврши и на неки посебан начин који тражи страна молиља, под условом да то није у супротности са законима замољене стране, и да укључује плаћање трошкова за тај начин достављања.

Члан 8.

1. Овлашћења надлежног органа у замољеној страни ће бити ограничена на достављање судских докумената и писмена примаоцу.

2. Достављање ће бити потврђено или потписом примаоца на копији судског документа и писмена, или потврдом коју је издао надлежни орган у којој се наводи име примаоца, датум и начин достављања, а када достављање није могло да буде извршено, разлози за недостављање.

3. Копија судских докумената и писмена са потписом примаоца, или потврдом о достављању биће послата, преко централног органа, органу који је тражио достављање.

Члан 9.

Извођење доказа

1. Правосудни органи једне Стране могу, у складу са законом те Стране, да траже извођење доказа у грађанским и трговинским стварима путем замолница упућених надлежним правосудним органима друге Стране.

2. У сврху овог уговора, извођењем доказа сматраће се:

- 1) узимање исказа од сведока, под заклетвом или другачије;
- 2) предочавање, идентификовање или преглед докумената, записника, узорака који су релевантни за тражено извођење доказа и које је поднело лице чије сведочење је извршено под тачком 1) овог става.

3. У замолници се наводи следеће:

- 1) назив правосудног или другог надлежног органа који тражи извођење доказа;
- 2) врста поступка за који се тражи извођење доказа и све неопходне информације које се на то односе;
- 3) имена и адресе страна у поступку;
- 4) доказ који треба прибавити; и
- 5) имена и адресе лица која треба испитати.

4. Када је неопходно, уз замолницу се доставља списак питања која ће се поставити сведоку или другим умешаним лицима, саопштење о предмету у вези кога ће то лице бити испитано и документи релевантни за сведочење или изјаву.

Члан 10.

Судски поступци који се спроводе преко (судских) наредби у складу са одредбама овог уговора, имаће исто правно дејство као да су спроведени од стране надлежног органа у страни молиљи.

Члан 11.

1. Надлежни органи замољене стране ће извршавати замолнице у складу са одредбама њених закона и изводити тражене доказе применом истих мера и поступака које су дозвољене у њеном правном систему.

2. Замољена страна ће следити сваки посебан начин или процедуру која је изричито наведена у замолници у мери у којој то није у супротности са њеним законима и праксом.

3. Замолнице ће бити извршене што је могуће брже.

4. Када је замолница извршена, неопходни документи којима се потврђује њено извршење биће послати страни молиљи.

5. У сваком случају када замолница није извршена у целости или делимично, страна молиља ће одмах бити о томе обавештена, као и о разлозима неизвршења.

Члан 12.

Извршење замолнице може да буде одбијено само уколико замољена страна сматра да извршење замолнице може да угрози њен суверенитет или безбедност.

Члан 13.

Извршење замолнице и извођење доказа од стране замољене стране неће дати повод за накнаду трошкова или издатака, независно од навода стране молиље. Међутим, замољена страна има право да тражи накнаду за:

- 1) све трошкове исплаћене сведоцима, вештацима или преводиоцима;
- 2) све трошкове који се појаве како би се обезбедило присуство сведока који се нису појавили добровољно; и
- 3) све трошкове који настану применом затражене посебне процедуре.

Члан 14.

Дипломатски службеник или конзуларни представник било које Стране може, на територији друге Стране, изводити доказе од држављана Стране коју представља, без примене принуде, за потребе судских поступака који се воде пред судовима Стране коју он/она представљају.

Члан 15.

1. Свака од Страна ће, у складу са својим законима, признавати и/или извршавати одлуке донете од стране судова друге Стране у грађанским, трговинским и породичним стварима и грађанско-правне захтеве у кривичним пресудама.

2. Израз „одлука” који се користи у овом уговору означава сваку одлуку донету у судским поступцима од стране надлежних судова Страна.

3. Овај уговор неће се примењивати на привремене мере, осим у стварима које се односе на порезе, породично право и надокнаде.

Члан 16.

Судови оне Стране где се налази непокретна имовина биће надлежни да утврде права повезана са том имовином.

Члан 17.

У стварима које се не односе на способност или статус лица, или на непокретну имовину, судови једне Стране ће бити надлежни у следећим случајевима:

1) ако тужено лице има пребивалиште или боравиште на територији те Стране у време покретања парнице;

2) ако тужено лице у време покретања парнице, има седиште или представништво комерцијалне или индустријске намене или профитну делатност на територији те Стране, а парница се односи на те активности;

3) када, у случају хитног или подразумеваног уговора између тужиоца и туженог, уговорне обавезе које су повод за парницу су или морају да буду извршене на територији те Стране;

4) када је, у случају вануговорне одговорности, акт извршен на територији те Стране;

5) када је тужени хитно предат надлежности судова те Стране, а закон те Стране дозвољава такво предавање; или

6) у случају примене привремених мера, ако се судови те Стране сматрају надлежним за вођење главног спора на основу одредаба овог уговора.

Члан 18.

На основу одредаба овог уговора, судови Стране од које се тражи да призна или изврши неку одлуку ће, када преиспитују основе за надлежност судова друге Стране, бити обавезани чињеницама наведеним у тој одлуци и надлежности на којој се заснива.

Члан 19.

Одлука неће бити призната или извршена у следећим случајевима:

- 1) ако није правноснажна и извршна;
- 2) ако је није изрекао надлежни суд;
- 3) ако није дата о главном предмету одлучивања (о меритуму);
- 4) ако се поступак заснива на нетачном приказу међународног права или на одбијању да се призна закон замољене стране у случајевима у којима је тај закон меродаван;
- 5) када је до ње дошло преваром;
- 6) када садржи захтев који се заснива на повреди неког закона на снази, или је у супротности са уставним прописима или принципима јавног поретка у замољеној страни;
- 7) када је у супротности са правилима која се односе на правно заступање или на лица која немају правно својство у замољеној страни;
- 8) када је донета у одсуству а страна која се није појавила није уредно позвана у складу са прописима који се примењују у њеној земљи; и
- 9) када је спор у коме је донета одлука још увек у току пред судом у замољеној страни, између истих страна, са истим разлогом за покретање поступка, а тај спор је покренут пред судом замољене стране пре покретања тог спора пред судом Стране која је донела одлуку, с тим да је суд пред којим је спор покренут надлежан да о њему расправља и донесе одлуку.

Члан 20.

1. Надлежни правосудни орган у Страни од које се тражи признање или извршење одлуке ће се, без увида у суштину предмета, ограничити на то да се увери у усаглашеност те одлуке са условима предвиђеним у овом уговору.

2. Надлежни правосудни орган у Страни од које се тражи признање и извршење одлуке ће приликом извршења одлуке, када је то неопходно, предузети потребну радњу да обавести о одлуци на исти начин као што би то учинио са одлуком која је донета на његовој територији.

3. Налог за извршење може да буде донет за целу или за део одлуке, ако се извршење тог дела одлуке може издвојити.

Члан 21.

Централни орган Стране која тражи признање или извршење одлуке у другој Страни, подноси следеће:

- 1) оверену копију одлуке;
- 2) потврду којом се доказује да је одлука правноснажна и извршна, осим ако то не произилази из саме одлуке; и
- 3) ако се замолница односи само на извршење одлуке, оверену копију те одлуке у прописаној извршној форми.

Члан 22.

Одлуке арбитраже

1. Без повреде одредаба овог члана, одлуке арбитраже донете на територији било које од Страна биће признате и извршене у другој Страни под условима:

- 1) да се одлука арбитра заснива на писаном споразуму страна у спору да арбитрама поднесу на утврђивање било који одређени или будући спор који проистиче из правних односа; и
- 2) да је одлука донета о стварима које подлежу арбитражи у складу са прописима Стране од које се тражи извршење те одлуке.

2. Страна која тражи признање и извршење одлуке доставиће копију те одлуке, заједно са потврдом надлежног правосудног органа у страни молиљи о томе да је та одлука извршна.

3. Оверена копија споразума између страна у спору којом се даје овлашћење арбитрама да донесу одлуку о спору такође ће бити достављена.

Члан 23.

Ослобођење од легализације

1. Јавне исправе које је у прописаном облику саставио или издао суд, други надлежни орган, или лице са јавним овлашћењима једне Стране и које су снабдевене потписом и службеним печатом, није потребно даље оверавати ради употребе пред органима друге Стране. Исто тако, није потребна ни даља овера приватних исправа ако их је оверио суд, други надлежни орган, или лице са јавним овлашћењима.

2. Одредба става 1. овог члана односи се и на преписе јавних и приватних исправа које је оверио суд, други надлежни орган, или лице са јавним овлашћењима.

Члан 24.

Доказна снага јавних исправа

Јавне исправе издате од надлежних органа једне Стране имају пред органима друге стране исту доказну снагу као и домаће јавне исправе.

Члан 25.

Овај уговор ће бити примењен на замолнице за узајамну правну помоћ, које се односе на грађанске или трговинске ствари, настале пре или након његовог ступања на снагу.

Члан 26

Потврђивање, ступање на снагу, измене и раскид

1. Овај уговор подлеже потврђивању.

2. Овај уговор ће ступити на снагу тридесет (30) дана након пријема последње ноте којима се уговорне стране, дипломатским путем, узајамно обавештавају о завршеном поступку потврђивања у складу са њиховим законодавством.

3. Овај уговор може бити измењен уз обострану писану сагласност Страна. Измене ступају на снагу на исти начин предвиђен за ступање на снагу овог уговора.

4. Овај уговор је закључен на неодређено време. Свака Страна може да раскине овај уговор достављањем обавештења у писаној форми. Уговор ће престати да важи по истеку шест (6) месеци од дана пријема обавештења о раскиду. Међутим, свака замолница која је примљена пре датума пријема обавештења о раскиду ће наставити да буде решавана по овом уговору до њеног извршења.

У потврду наведеног, доле потписани, са пуним овлашћењем својих Влада, су потписали овај уговор.

Овај уговор је сачињен у Абу Дабију дана 11. септембра 2022. године, у два оригинална примерка, сваки од њих на српском, арапском и енглеском језику, с тим да су сви текстови подједнако веродостојни. У случају неслагања у тумачењу овог уговора, меродаван је текст на енглеском језику.

ЗА
РЕПУБЛИКУ СРБИЈУ

ЗА
УЈЕДИЊЕНЕ АРАПСКЕ ЕМИРАТЕ

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Уговора о правној и судској сарадњи у грађанским и трговинским стварима између Републике Србије и Уједињених Арапских Емирата садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, према коме је у надлежности Народне скупштине да потврђује међународне уговоре, када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ УГОВОРА

Између Републике Србије и Уједињених Арапских Емирата не постоји билатерални уговор којим би било регулисано питање правне и судске сарадње између две државе у грађанским и трговинским стварима.

Наведена сарадња између две државе је све чешћа јер грађани две државе и правна лица све више између себе остварују правне контакте, што захтева већу правну сигурност и ефикасну правну сарадњу између правосудних органа двеју држава. Потврђивањем закљученог билатералног уговора којим се уређује правна сарадња између две државе у грађанским и трговинским стварима и поступање по замолницама за правну помоћ и његовим ступањем на снагу створиће се услови за бољу правну сарадњу две државе. На тај начин гарантоваће се правна сигурност физичким и правним лицима једне државе на територији друге државе.

III. ОЦЕНА ПОТРЕБЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона неће бити потребна финансијска средства у буџету у 2022. години.

У наредним годинама средства за евентуалне трошкове везане за реализацију активности из Закона о потврђивању Уговора о правној и судској сарадњи у грађанским и трговинским стварима између Републике Србије и Уједињених Арапских Емирата биће планирана у оквиру лимита који Министарство финансија утврђује за Министарство правде у поступку припреме и доношења Закона о буџету Републике Србије за раздео Министарства правде.